

Η ΜΑΥΡΗ

ΤΟ Νισάν-τάς, εἶνε ἡ ἀριστοκρατικὴ συνοικία τῶν Ὁθωμανῶν. Παραδόξως ἔχει ὁδοὺς καθαρὰς καὶ εὐρείας τὰ δὲ καλλιμάριμα μέγαρα, τὰ μυρώνει τὸ ἄρωμα τῶν ἀνθέων τῶν μεγαλοπρεπῶν κήπων καὶ τὰ δροσίζει ἡ αὐρα τοῦ Βοσπόρου.

Μέσα ἀπὸ πυκνὸν δικτυωτὸν, λευκάζει ἡ ὠραία Τζεμιλέ, ἡ ἡποία ρίπτει τὰ ἀφηρημένα βλέμματά της ἐπὶ τῆς μαγευτικῆς σκηνογραφίας τοῦ Βοσπόρου. Τὰ στήθη της, τὰ ὁποῖα ποτὲ δὲν ἐπίεσαν αἱ βιωτικαὶ λύπαι ἢ ὁ στιθόδεσμος, τὰ σχίζει τώρα διὰ πρῶτην φοράν στεναγμὸς βαθύς, ὃ ὁποῖος εὐρίσκει ἡχῶ εἰς τὴν καρδίαν τῆς ἀφωσιωμένης μαύρης της.

Ἡ μαύρη, νομίζει ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν ἡ ὠραία Τζεμιλέ νὰ ἔγῃ λύπας. Ὁ ὑπέργηρος κύριός της τὴν λατρεύει καὶ ἡ μέταξα καὶ οἱ πολῦτιμοι λίθοι τὴν περιτριγυρίζουν. Ἔχει, ὅσα θὰ ἔφθανον διὰ νὰ ἐκπλήξουν καὶ τὴν πλέον εὐφάνταστον Χανοῦμ τουρκικοῦ σεραγίου.

Καὶ ἔπειτα ὁ Κύριος τὴν προτιμᾷ φανερὰ ἀπὸ τὰς ἄλλας συζύγους του καὶ τὰ ἰδικὰ της δωμάτια, τὰ ἐστόλισεν ἡ ἰδικὴ της φαντασία καὶ ὁ τελευταῖος ἐκείνου ἔρωσ.

Καὶ ὅμως ἡ μαύρη ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς της μὲ ἔκπληξιν καὶ ἐφάνη ὅλον τὸ λεύκωμα τῶν ὀφθαλμῶν της, τὸ ὁποῖον τόσῳ ἀντετίθετο μὲ τὸ λεῖτον μαῦρον δέρμα της. Ἦσαν δάκρυα οἱ κυλιόμενοι ἐπὶ τῶν παρεῖων τῆς Τζεμιλέ μαργαρίται !! Ἡ δούλη ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ μὲ φωνὴν ἐσθεσμένην, ἠρώτησε δεικνύουσα τοὺς λευκοὺς ὀδόντας της :

— Μήπως τὸ καινούργιο φουστάνι καλὸ δὲν γέννηξε ; Μήπως ἡ κυρία μου, ἡ ὁποία τόσῳ μοιάζει μὲ τριαντάφυλλο, ζήλεψε τὸ βραχιόλι τῆς Μελέκ Χανοῦμ ; Μήπως ὁ κύριος εἶπε βαρεῖά λέξι ; Ἡ Τζεμιλέ ὕψωσε τοὺς ὤμους καὶ δὲν εἶπε τίποτε. Μόνον ἔρριψεν ἓν βλέμμα ἐπὶ τῆς μαύρης, ὡς νὰ ἐμακάριζε τὸ πτωχὸν πνεῦμα της καὶ τὴν ἔλλειψιν διορατικότητος.

Ἡ μαύρη ὡς πιστὸς κύων, θέλουσα μὲ κάθε τρόπον νὰ πρᾶυνη τὴν λύπην τῆς κυρίας της, ἤρχισε νὰ τραγωδῆ παθητικὸν ἄμα ν ἐ καὶ ἡ Τζεμιλέ ἔκλαιε τώρα ἐλευθέρως, ἐνῶ ἡ λευκὴ μέταξα ἐταράσσετο ἀπὸ τοὺς σπαραγμοὺς τοῦ στήθους της.

Ἄγ! πόσα ὅμοια τραύματα ἔκρυπτον τὰ μεγαλοπρεπῆ σεράγια, τὰ ὅποια ἐκεῖ κατωπτίζοντο, ἐπὶ τῆς γαλανῆς τοῦ Βοσπόρου ἐπιφανείας.

Ἦξευρεν ἡ δούλη ν' ἀγαπᾷ καὶ ν' ἀνοίγη τὴν καρδίαν τῆς κυρίας της. Δὲν ἐρωτᾷ πλέον ἡ μικρὰ μαύρη, ὅταν βλέπῃ ἀτμόπλοια νὰ σχίζουσι τὴν Προποντίδα ἢ τὸν Βόσπορον, ἀν τῆς φέρουν γράμμα ἀπὸ τὴν πατρίδα της, ἢ ὅποια οὔτε γνωρίζει εἰς ποῖον σημείον τοῦ ὀρίζοντος εὐρίσκεται. Δὲν κλαίει πλέον ὅταν ἐνθυμηθῆ τὸς μαύρους γονεῖς της καὶ κάτω ἀπὸ τὸ μετάξινον τσαρτσάφ, δὲν στηρίζει τοὺς ὀφθαλμοὺς της μὲ τὴν ἰδίαν αγωνίαν ἐπὶ τῶν διαβατῶν, μήπως ἀναγνωρίσῃ κανέν προσφιλές τῆς οἰκογενείας της πρόσωπον.

Ὁ ἔρωσ τῆς οἰκογενείας, τῆς πατρίδος, ὅλα ὑπέκυψαν εἰς τὴν λατρείαν, ἢ ὅποια ἀνεπτύχθη διὰ τὴν νέαν κυρίαν της, τὴν ἀπάτριδα καὶ ξένην ὡς ἐκείνην.

*
* *

Καὶ τώρα κλαίει ἡ Τζεμιλέ!! ἡ ἀρμονία τῆς φωνῆς της, δὲν διασκεδάζει τὴν λύπην της, ὅπως ἄλλοτε ἐξήραινεν τὰ δάκρυα τοῦ πείσματος καὶ τῆς ματαιότητος. Ἄγ κλαίει..... τί πόνοι διὰ τὴν μαύρην!! Κλαίει καὶ δὲν ἐξομολογεῖται: τί μαρτύριον διὰ τὴν ἀφροσιωμένην καρδίαν της.

Να φονευθῆ διὰ τὴν Τζεμιλέ, θὰ τὸ ἔκαμνεν. . . ἀλλὰ νὰ τὴν ἐρωτήσῃ καὶ πάλιν..... ἄ....ὄχι! Εἶχε καὶ ἡ ἀφροσίωσις αὐτὴ ἢ ἀπεριόριστος, τὴν ἀξιοπρέπειάν της.

Νὰ τῆς ἀρπάσῃ τὸ μυστικόν, τὸ ὅποῖον ἔπρεπεν ἐκείνη πρώτη, νὰ τῆς τὸ μεταδώσῃ!!

Ἡ Τζεμιλέ ἐνόησε τὸ σφάλμα της, ἢ ἡ λύπη ἦτο μεγαλειότερα τῶν δυνάμεών της; Ἦνοιξε τὰ χεῖλη της καὶ μὲ λυγμούς, μὲ στεναγμούς, μὲ παράπονα, ἐξῆλθε μὲ πόνον τὸ μυστικόν της.

Ἡ Μαύρη δὲν ἤξευρεν, ἀν ἡ Τζεμιλέ εἶχε δίκαιον. Δὲν εἶχε τὴν ἰδέαν τοῦ δικαίου σαφῆ καὶ διευκρινισμένην· ἐν καὶ μόνον ἐγνώριζεν, ἐν καὶ μόνον ἔβλεπεν, ὅτι τὸ αἷτιον αὐτό, ἔκαμνε δυστυχῆ τὴν Τζεμιλέ.

Μία ἀπόφασις τραχεῖα ἐξωγραφίσθη ἐπὶ τοῦ προσώπου της καὶ ὅπως ἦτο μαύρη, ὠμοίαζε δαίμονα πρὸ ὀλίγου ἐκ τῆς κολάσεως δραπετεύσαντα.

Ἀπὸ τὸ πλησίον δωμάτιον ἤκουετο ἡ ἔρρυθμος φωνὴ τῆς μεγάλης Χανούμ, ἡ ὁποία ἀνεγίνωσκε τὸ Κοράνιον καὶ ἀπὸ τὸ κίονσκι τοῦ κήπου ἤκουετο ὁ ἀργυρόηχος γέλωσ τῆς Μελέκ Χανούμ, ἡ ὁποία ἦτο τώρα εὐθυμος καὶ διεσκέδαζε μὲ φίλας τῆς ἐνώ αἱ δούλαι σκεπασμέναι μὲ λευκὰ λεπτὰ ὑφάσματα, ἐπήγαινον καὶ ἤρχοντο, μὲ δίσκους πλήρεις γλυκουσμάτων.

Ἡ μαύρη Τάραντα, ἔδειξε τὴν πυγμὴν τῆς καὶ ἐγέλασε ἕνα γέλωτα τῆς κολάσεως, ὁ ὁποῖος ἀντήχησεν ἀπαίσιος εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ μεγάλου ψαυσοστρώτου δωματίου.

Ἡ Τζεμιλέ ἔπαυσε κλαίουσα καὶ μέσα εἰς τοὺς λυγμούς τῆς ἀπεκοιμήθη, ὅπως συμβαίνει εἰς τὰς ἀδυνάτους φύσεις, τὰς ὁποίας λιχνίζει ἡ ὀδύνη καὶ ἀποκοιμίζει ἡ συμφορὰ.

Ἡ δούλη ὅμως δὲν ἐκοιμᾶτο· ἐκείνη ἠγρύπνει.

Ἡ φωνὴ τῆς μεγάλης Χανούμ ἐσβέσθη· ἡ Μελέκ Χανούμ δὲν ἐγέλα πλέον, ὅτε ὁ γέρον πασᾶς εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον, αὐστηρός, ὠχρός, μὲ τὴν κεφαλὴν τῶσιν πρὸς τὸ στῆθος κλίνουσαν, ὥστε τὸ ἐκάλυπτεν ὅλον ἡ μακρὰ ἀργυρότριξ γενειὰς του.

Ἡ Τζεμιλέ, ἀνεπήδησε καὶ μὲ τὴν τέχνην Χανούμ, ἡ ὁποία ἐσπούδασεν ἐξ ὄλου τοῦ μυστηρίου τῆς ζωῆς μόνον τὴν φιλαρέσκειαν, ἔκρυψε τὴν ὀδύνην τῆς καὶ ἤρχισε νὰ φλυαρῆ, ὅπως ἐφλυᾶρει τὸ χρυσοῦν καναράκι τῆς καὶ νὰ φλυαροῦν ἀκόμη περισσότερον οἱ θαλασσοχρῶες ὀφθαλμοὶ τῆς.

Ὁ γηραιὸς πασᾶς ἐθώπευσε τὴν ξανθὴν μακρὰν κόμην τῆς καὶ ἡ σκυθρωπότης του διελύθη.

Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ποτὲ δὲν ἐχαρίζετο εἰς κανένα καὶ ἦτο ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῶν πασάδων τῆς γηραιᾶς Σταμπούλ, εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας τῆς Τζεμιλέ ἐλησμόνει τὰ πάντα καὶ ἐκυλίετο εἰς τοὺς πόδας τῆς, ἤρεμος ὡς ἀμνὸς καὶ γλυκὺς ὡς παιδίον.

Ἡ Τζεμιλέ ἠγάπα τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ἡ ἐφοβεῖτο μήπως χάσῃ τὴν ἐπιρροήν τῆς; Εἶναι αἰνίγμα, τὸ ὁποῖον ἴσως καὶ ἡ ἴδια δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ λύσῃ· ἀλλ' ὑπέφερε πολὺ καὶ ἐπειδὴ ἡ ἴδια τὸ ἐξωμολογήθη εἰς τὴν μαύρην, τὸ γράφω καὶ ἐγὼ τὸ μυστικόν, τὸ ὁποῖον μὲ τόσῃν τέχνην ἀπὸ τὸν γέροντα ἀπέκρυπτεν. Ἡ Μελέκ, ἡ δευτέρα σύζυγος τοῦ Ὁμέρ πασᾶ, θὰ ἐγίνετο μήτηρ.

Ἐγνώριζε τὸν πασᾶν καὶ ἐγνώριζεν ὅλην τὴν ἀξίαν, τὴν ὁποίαν θὰ εἶχεν ἡ Μελέκ, ὡς μήτηρ τοῦ μονογενοῦς τέκνου τοῦ πασᾶ, ἐνῶ ἦτο δι' αὐτὸν μόνον ἀντικείμενον παντελοῦς ἀδιαφορίας, ὡς σύζυγος.

*

Ἡ Μελέκ ἀπέκτησεν υἱὸν καὶ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μὲ τὸ γυναικεῖον ἐνστικτόν τῆς ἐμάντευσεν ἡ Τζεμιλέ, ἐπηλήθευσεν.

Ὁ γέρον ἐγεινε πατήρ!! Ἡ λευκὴ γενειάς, ἤγγιζε τὸ ρόδα-
λὸν πρόσωπον τοῦ νεογεννήτου. Ποῖα χαρίσματα καὶ ποῖαι τιμαὶ
ἦσαν ἀρκεταὶ διὰ τὴν Μελέκ, τὴν μητέρα τοῦ μόνου τέκνου του!!

Ἡ Τζεμιλέ συνείθισε σχεδὸν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐγκαταλείψεως,
τὴν ὁποῖαν πᾶσα φρόνιμος Χανούμ πρέπει νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν καὶ ἐνώ
τόσα ἔγυσε δάκρυα διὰ τὴν ἐπερχομένην συμφορὰν, ἦτο τώρα γα-
ληνιαῖα καὶ δισκέδαζεν ἄλλοτε βλέπουσα τὸν Βόσπορον καὶ τὰς νή-
σους καὶ ἄλλοτε παρατηροῦσα μὲ περιέργειαν τοὺς ἀραιοὺς περιπα-
τητάς, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο νὰ ἀναπνεύσωσιν ἀέρα εἰς τὸ Νισάν-τάς.

Αὐτὰ ἔλεγεν ἐνίοτε ἡ προσβληθεῖσα φιλοτιμία της:

— "Α... ὁ πασᾶς εἶναι γέρον! ἐγὼ νέα καὶ ὠραία θὰ τὸν ἀγαπῶ
μὲ ἔρωτα· τὸν ἀγαπῶ σὰν παιδί του ἢ καλλίτερα δὲν τὸν ἀγαπῶ...
ἀγαπῶ τὰ διαμνηστικά καὶ τὰ μεταξωτὰ ποῦ μοῦ φέροι.

Αὐτὰ ἔλεγεν, ἀλλ' ὠχρίασαν τὰ ὁδοὶ τοῦ προσώπου της καὶ ἡ
Τάραντα, διὰ τὴν ὁποῖαν ἡ Τζεμιλέ ἦτο πατρίς καὶ οἰκογένεια,
ἔγεινεν ἀκόμη στρυφνοτέρα καὶ ἐμελέτα τὸ χεῖλος της τὸ μελανόν,
κάτι ἀπαίσιον καὶ ἐζήτει συνένοχον.

Κατ' ἀρχὰς ἐσκέφθη τὴν μαῖαν.

Ἡ Ἑλληνὶς μαῖα (διότι αἱ μαῖαι ἐπωφελοῦμεναι τῆς χαρᾶς
τῆς πατρότητος τῶν πασάδων, ἔπαιξαν πάντοτε σπουδαιότατον πρό-
σωπον ὑπὲρ τῶν χριστιανῶν, σπουδαιότερον πολὺ τῶν κατὰ και-
ροὺς Ἑλλήνων πρεσβευτῶν) κατώρθωσε τὴν ἀπελευθέρωσιν ἀθῶου
φυλακισμένου, ἀπὸ τὸν ἀδυσώπητον πασᾶν.

Ἡ Τάραντα, ἐγνώριζεν ὅτι ἡ γυνὴ αὐτῆ, δὲν εἶναι ἐκείνη ἡ
ὁποία θὰ ἐξυπηρέτει τοὺς σκοποὺς της τοὺς μαύρους ὡς τὸ πρόσω-
πὸν της.

*
*

Ἡ Τζεμιλέ μόνη βλέπει τὴν σελήνην κατοπτριζομένην εἰς τὴν
Προποντίδα καὶ φωτίζουσαν τὸ Χρυσοῦν Κέρας.

Ὁ ὕπνος τὴν ἀποφεύγει. Ὁχρίασεν ἀκόμη περισσότερον. Ἡ
Τάραντα ὠλίστησεν ὡς σκιά καὶ ἀφοῦ τὴν παρετήρησεν ἐπὶ μα-
κρόν, ἀνεχώρησε.

Μετὰ δέκα λεπτὰ ἐπανῆλθε.

Τὸ πρόσωπόν της τὸ ἐφώτιζε σκέψις σατανικὴ. Τὰ χεῖλη της
τὰ μελανά ἐλευκάνθησαν καὶ τὸ πρόσωπόν της ἔλαβε τὴν χροιάν
χώματος.

Ἡ φωνὴ τῆς μεγάλης Χανούμ, ἠκούετο ἀναγινώσκουσα ῥητὰ
τοῦ Κοσανίου, ἀπὸ τοῦ πλησίον θωματίου.

Ἡ Τάραντα ἐρίφηθη εἰς τοὺς πόδας τῆς Τζεμιλέ καὶ ἤρχισε νὰ
καταφιλή τὴν μεταξίνην ἐσθῆτα της καὶ εἶπε:

— Θὰ ἦτο εὐτυχὴς ἡ ώραία κυρία μου, ἂν τὸ παιδίον ἐκεῖνο δὲν ὑπῆρχε ;

Ἦστραψαν οἱ θαλασσόχρους ὀφθαλμοὶ τῆς Κιρκασίας.

Ἡ Τάραντα, ὁμοία μὲ ἄγριον θηρίον, ὠρθώθη ὡς μαῦρος δαίμων καὶ εἶπε:

— Τὸ παιδί δὲν ὑπάρχει.

Φρίκης ῥίγος διέτρεξε τὸ σῶμα τῆς Τζεμιλέ.

— Τὸ παιδί, τὸ ἐπνίξα· εἶπεν ἡ Τάραντα.

Ἡ Τζεμιλέ ὠχρίασε καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ.

Ἡ Τάραντα τὴν ἔβλεπεν ἔκπληκτος.

Ἡ Τζεμιλέ ὠρθώθη καὶ τὴν ἤρπασεν ἀπὸ τοῦ ὤμου.

— Πές... πῶς λές ψεύματα, νὰ μὴ σέ σκοτώσω... εἶπε..

— Ὅχι! εἶπα τὴν ἀλήθειαν· ὁ Ἄλλαχ τὸ γνωρίζει.

— Ἄ... θὰ σέ προδώσω· θὰ τρέξω τώρα ἄπὸν πασᾶ, νὰ τὸ πῶ.

— Ἐμένα τί μὲ μέλλει ; Ὁ πασᾶς θὰ μὲ σκοτώσῃ· δὲν εἶναι μεγάλο πρᾶγμα· μὰ τὸ παιδί ποῦ ἐζήλευες, ποῦ ἐχλώμιασες γιὰ κείνο τὸ παιδί, μπορεῖ ὁ πασᾶς νὰ τ' ἀναστήσῃ... χά χά χά, ὄχι!!!

Ἡ Τζεμιλέ ἔρριπτε βλέμματα παράφρονος. Ἦρχισε νὰ φοβῆται τὸν μαῦρον δαίμονα, ὁ ὁποῖος ἔπνιξε τὸ μικρὸ παιδάκι καὶ μὲ φρίκην, μὲ τρόμον, μὲ ἀποστροφὴν ἐψιθύρισε:

— Φύγε... σέ φοβοῦμαι.

Ἡ Τάραντα ἀνέγνωσε τὴν ἀποστροφὴν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της.

Τότε μετὰ τὸ ἐγκλημά της, ἤρχισε νὰ κλαίῃ. Αὐτὴ τὴν εἰσεῖ, τὴν ἐφοβεῖτο!! Αὐτὴ, ἡ ὁποία ἐπραξεν ἐγκλημα πρὸς χάριν της· Ὁ πόνος αὐτὸς τὴν ἐκέντησε τόσῳ δυνατᾶ, ὥστε ἤρχισε νὰ τρέχῃ.

*
* *

Ὅταν ὁ ἥλιος ἐφώτισε τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἡ Τζεμιλέ, ἡ ὁποία ἤκουσε τὰς ἀπελπιστικὰς κραυγὰς τῆς Μελέκ, ἐπλησίασε τὸ παράθυρον, διὰ νὰ μὴ τὰς ἀκούῃ. Ἐνόμιζεν ὅτι ἡ ἴδια εἶναι ἔνοχος τοῦ ἀποκροπαίου φόνου καὶ μετενόει καὶ ἐλυπεῖτο καὶ κατηγορεῖ ἑαυτὴν! Πῶς νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ ἀναγνώσῃ τὸ φοβερὸν τῆς μαύρης μυστικόν

Ὅταν ἐπλησίασε τὸ παράθυρον, ἀπεσύρθη μὲ φρίκην καὶ κλοισθεῖσα δις ἢ τρίς ἔπεσε λιπόθυμος.

Ἡ Μαύρη, μὲ τὴν μεταξίνην ζώνην της, ἐκρεμάσθη εἰς τοὺς κλάδους γείτονος δένδρου.

*
* *

Οὐδεὶς ὑπώπτευσε τὸ ἐκτυλιχθὲν δρᾶμα· ἡ Μελέκ κλαίει ἀκόμη τὸ τέκνον της, τὸ ὁποῖον ἀπέθανεν ἀπὸ δύσπνοϊαν ὅπως εἶπεν ὁ

περίφημος Ἀρμένιος ἰατρός τοῦ πασᾶ. Ἡ Τζεμιλέ ἐνώ τῆς ἐπανήλθεν ὁ σύζυγός της, εἶναι πάντοτε δυστυχῆς. Καί ἡ μαύρη ; Μία μαύρη ὀλιγώτερον.

Διατί φέρει ἄραγε αὐτὸ τὸ αἰώνιον πένθος, τὸ ὁποῖον τὴν κατατρῶγει καὶ τὴν μαραίνει ; Πενθεῖ τὸν ἄγγελον ἢ τὸν δαίμονα ; Τὸν δαίμονα ἴσως, διότι δις δὲν ἐπανευρίσκει κανεὶς τοιαύτην ἀφοσίωσιν εἰς ἀνθρωπίνην καρδίαν.

Τὸ δένδρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀπηγγονίσθη ἡ Τάραντα, ἐκόπη καὶ ἡ ξυλεία του ἐδόθη εἰς τοὺς πτωχοὺς. Ἡ Τζεμιλέ, καθ' ἐκάστην ρίπτει ἓνα μικρὸν ἄρτον εἰς τοὺς μαύρους κύνας, διὰ τὴν ψυχὴν τῆς δούλης.

Κ/πολις, 1896

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Σ' ΕΝΑ ΝΕΚΡΟ

ΞΕΣΥ ποῦ τόσους ἔστειλες 'ς τὸ χῶμα,
 Γέροντες, νιοὺς μὲ τὸ φοικτό σου χέρι,
 Ποῦ τὰ κορμιὰ θωροῦσες μέσ' 'ς τὸ στῶμα
 Νὰ σπαράζουν 'ς τὸ μαῦρο σου μαχαῖρι,
 Πλειὰ δὲ θ' ἀνοιξῆς 'ς τὴν χαρὰ τὸ στόμα
 Κι' οὔτε τὸ χέρι γὰ πληγώση ξέρει,
 'Στὴ γῆ κοιμᾶται τὸ μαρό σου σῶμα
 Ποῦ ποθοῦσα γὰ βλέπω γὰ ὑποφέρη.
 'Αλλ' ὁ Θεὸς ποῦ ἀφ' τὸν αἰθέρα βρέχει
 'Στὴν ἀρετὴν, 'ς τὴν ἀτιμιὰ τὸ φῶς του,
 Γιὰ μὲ ἀμοιβή, γιὰ σὲ φωτιὰ δὲν ἔχει.
 Ἄς ζῶ πτωχὸς μισῶντας τὴ ζωὴ σου,
 Καὶ σὺ νεκρὸς καὶ ἀμέριμος ἐμπρὸς του
 Τὸν ἀτιμο τὸν ὑπὸ σου κοιμήσου.

Ζάκυνθος, 1896

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ